

บทคัดย่อ

หัวหน้าโครงการ

ดร.พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์

Email

kpimlapa@wu.ac.th

ระยะเวลาดำเนินการ

15 กรกฎาคม 2557 – 14 กรกฎาคม 2558

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพทางกายภาพและเงื่อนไขการใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบันของพื้นที่พุร้อนเค็มคลองท่อม จังหวัดกระบี่ และทำการวิเคราะห์ ความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อทำการพัฒนาผังบริเวณ แนวคิดการปรับปรุงภูมิทัศน์และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเบื้องต้นที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและบริบทของพื้นที่พุร้อนเค็ม คลองท่อม จังหวัดกระบี่ โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่พุร้อนเค็ม คลองท่อม จังหวัดกระบี่ จำนวนทั้งหมด 427 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ จำนวน 333 คน โดยอาศัยแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขณะที่กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ซึ่งได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ประชาชนในชุมชนที่ตั้งอยู่รายรอบพื้นที่ศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการประชุมกลุ่มย่อย การสัมภาษณ์และสังเกตอย่างมีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่า พุร้อนเค็มคลองท่อมมีลักษณะทางกายภาพเป็นแหล่งน้ำพุร้อนเค็ม ประเภทน้ำพุร้อนเกลือ (Salt Spring) ที่เกิดจากการผสมกันของน้ำร้อนและน้ำทะเลในชั้นหินก่อนจะผุดเป็นพุร้อนเค็มขึ้นมาบนพื้นผิวดิน บ่อพุร้อนกระจายอยู่ทั่วไปจำนวน 14 บ่อ ในพื้นที่ป่าชายเลนซึ่งเป็นป่าชุมชน ขนาดพื้นที่กว่า 130 ไร่ โดยมีทั้งบ่อพุร้อนเค็มที่มีการพัฒนาและเปิดให้นักท่องเที่ยวใช้บริการ และมีการใช้ประโยชน์อย่างเข้มข้นจำนวน 2 จุด บริเวณ คือ พื้นที่พุร้อนเค็มคลองท่อม และพื้นที่บ่อพ่อบ่อแม่ซึ่งเป็นบ่อต้นกำเนิด และยังมีบ่อธรรมชาติในป่าชายเลน อีก 12 บ่อที่ยังคงอนุรักษ์ไว้ ซึ่งพื้นที่พุร้อนเค็มคลองท่อมให้บริการบ่อแช่น้ำร้อนทั้งบ่อขนาดใหญ่และขนาดเล็ก มีห้องน้ำ-ห้องสุขา จุดล้างตัวและอาคารละหมาด รวมทั้งเส้นทางศึกษาธรรมชาติยกระดับให้บริการนักท่องเที่ยวเต็มรูปแบบ ทั้งนี้ผลการศึกษาพบเงื่อนไขการใช้ประโยชน์ที่ดินซึ่งเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกคือ ความเปราะบางทางด้านธรณีสัณฐาน ข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำร้อน น้ำทะเลหนุนท่วมพื้นที่ พื้นที่ไม่มีร่มเงา และผลพวงจากการพัฒนาพื้นที่ในอดีต ส่งผลต่อการออกแบบ ขนาดและที่ตั้งของสิ่งปลูกสร้าง แบบภูมิทัศน์รวมทั้งปัญหาการขุดเจาะน้ำร้อนจากเอกชนที่ตั้งอยู่แนวเขตพื้นที่

โดยผลการวิจัยนำไปสู่การพัฒนาแบบแนวคิดการปรับปรุงภูมิทัศน์และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเบื้องต้น ผังบริเวณ และการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ข้อจำกัดของทรัพยากรและบริบทด้านการบริหารจัดการของพื้นที่พุร้อนเค็ม คลองท่อม จังหวัดกระบี่

Abstract

Head of Project Pimlapas Pongsakornrungrungsilp, Ph.D.
Email kpimlapa@wu.ac.th
Duration 15 July 2014 – 14 July 2015

This study aimed to study the physical conditions and current land use of the Klongtom Saline Hot Spring, Krabi province, to analyze the needs of the involved beneficiaries, including tourists toward the development of tourism facilities, and to develop site planning and landscape concept for facility development, according to tourists' need and the context of Klongtom Saline Hot Spring, Krabi province. The samples of this study were 427 tourists who had travelled into the Klongtom Saline Hot Spring, Krabi province, and also 333 international tourists who were traveling in Krabi province. Questionnaires were used to collect data from tourists, while qualitative methods were employed to collect data from other stakeholders including tourism businesses and local people in the research areas through focus group, interviews, and participant observation.

The results show that the physical conditions of the Klongtom Saline Hot Spring were the salt hot spring which emerges from the mixture of hot water and the sea water in the basement rock at the deeper depth before flowing into the surface. The 14 wells are scattered in the mangrove forest which is also community forest, area 130 Rai. The hot springs, which are serving tourists and intensive use area, are 2 sites – the Klongtom Saline Hot Spring and Bo Por Bo Mae or original wells. Additionally, there are the 12 natural hot spring wells in the mangrove forest which are conserved. The Klongtom Saline Hot Spring provides tourists with the large and small hot spring wells, toilets, shower area, and islam warship building, including the natural trails. So, the study also demonstrates that the land use conditions are limitations of facility development, e.g. the fragile landform, limitation of hot spring quantity, flooding sea water, shadeless area, the previous development – affected the design, size, location of buildings and landscape design; and the drilling of hot spring water by companies nearby the hot spring area.

The findings are employed to develop the concepts of landscape and facility development, site planning and zoning land uses to meet the needs of tourists, resource constraints, and the management context of the Klongtom Saline Hot Spring, Krabi Province.